

Beszámoló a Martonvásári Városi Könyvtár 2024. évi tevékenységéről

A Martonvásári Városi Könyvtárat a tárgyévben közszolgáltatási feladatellátási szerződés keretében a 100%-os önkormányzati tulajdonú Martonvásár Városi Közszolgáltató Nonprofit Kft. működtette a Brunszvik-Beethoven Közösségi Ház és Könyvtár integrált intézmény részeként, elkülönített költségvetésű szervezeti egységként. A Könyvtár a gazdasági társaság szervezeti felépítésében a Kulturális Iroda (MartonKult), azon belül a Közgyűjteményi csoport keretében végzi tevékenységét. Hivatalos elnevezése jelenleg Martonvásári Városi Könyvtár, szakmai besorolása Martonvásár város települési könyvtári feladatait ellátó települési közművelődési nyilvános közkönyvtár.

2024. évi tevékenység főbb irányai az alábbiak voltak: az év folyamán az olvasói igények személyre szabottan történő színvonalas kiszolgálása a könyvtár nyújtotta szolgáltatásokkal; hatékony könyvtárszakmai munka; könyvtárpedagógiai projekteken való önálló és társult részvétel.

A működéssel összefüggő gazdálkodás főbb adatai 2024. évben

Bevételek:

- Saját bevétel:	1. 201 e Ft
- Fenntartói finanszírozás:	12. 674 e Ft
- ebből állami támogat.-ból könyvt. dok. besz.	1. 301 e Ft
Összesen:	13. 875 e Ft

Kiadások:

A fenntartó általi finanszírozás:

-Dologi kiadások és egyéb folyó kiadások:	4. 995 e Ft
- ebből könyvtári dokumentum beszerzés:	1. 301 e Ft

-Személyi juttatások és azok járulékai:	8. 885 e Ft
---	--------------------

Összesen:	13. 875 e Ft
------------------	---------------------

A Könyvtár gazdálkodását 2024-ben a korábbi éveknél is szigorúbb takarékoság jellemezte, így módon sikerült az üzleti terv keretein belül megoldani a szervezeti egység működését. Kiadásaink az elengedhetetlenül szükséges létesítményüzemeltetési és működési, valamint bérköltségekre korlátozódtak, a könyvtári dokumentum beszerzéssel kapcsolatos szakmai kiadásokat teljes egészében az önkormányzat részére folyósított központi költségvetés

célzott támogatásából finanszíroztuk 1.301 e Ft értékben. Ez az előző évek beszerzési kereténél alacsonyabb volt, mivel a saját forrású beszerzések hiánya miatt az önkormányzatok könyvtári érdekeltségnövelő pályázatának keretében a tárgyévben további forrást ilyen céllal nem kaptunk. A kiadási oldal tárgyévi összetétele a korábbi évekhez viszonyítva több tényező esetében változott. A korábbi évhez képest a bér esetében jelentkezett számottevő növekmény, a béremelések, továbbá a szülés miatt tartósan távol lévő munkatárs visszatérése miatt.

A szükséges létesítményüzemeltetési és működési kiadások mellett a tárgyévben beruházás nem történt. A bevételi oldalon működési bevételként 1201 e Ft (2023-ben 708 e Ft) folyt be a beiratkozási és díjakból és a könyvtári reprográfiai szolgáltatások díjaiból. **2024-ben az Önkormányzat fenntartói támogatás 12. 674 ezer Ft volt.**

Személyi feltételek

2022-ben egy fő könyvtárvezető könyvtáros és egy fő részmunkaidős olvasószolgálati asszisztens működtette a könyvtárat a közgyűjteményi csoportvezető segítségével. 2022 szeptemberétől a könyvtárvezető könyvtáros gyermekvállalás miatt 2024. november elejéig tartósan távol volt, majd november végétől munkaviszonya közös megegyezéssel megszűnt. Tartós távolléte alatt, majd távozását követően is munkaköre a tárgyévben többször meghirdetésre került, sajnos sikertelenül. A könyvtári ellátás folyamatosságát könyvtáros hiányában szakképzettséggel nem, de könyvtári munkában gyakorlattal rendelkező munkatársak biztosították, sikeresen leküzdve a személyi alulfinanszírozottság okozta problémákat. Az olvasószolgálati asszisztens heti 33 munkaórában végezte feladatait, működtette az olvasószolgálatot és folyamatosan biztosította a gyűjteményi rendet. Miklós Gergely muzeológus, közgyűjteményi csoportvezető a könyvtárosi és könyvtárvezetői feladatokat látta el és segítette, betegség és szabadság ideje alatt helyettesítette az olvasószolgálat működtetésében az olvasószolgálati asszisztent.

A könyvtár gyűjteményi állománya, gyűjteményezési tevékenysége

A könyvtári dokumentum állomány 2024. évben 416 egységgel bővült. Ebből 129 kötet ajándékozás keretében gyarapította könyvtárunkat, 999.506,- Ft értékben, 287 kötetet pedig a települési kulturális normatíva 10%-át kitevő könyvtári dokumentum beszerzési keret terhére vásároltunk. Az újonnan beszerzett könyvek elsősorban a szépirodalmi és a gyermek részleget gazdagították. Az új beszerzések feldolgozottsága 100%-os volt az év folyamán, az olvasói hozzáférést sikerült 2 napra vagy az alá szorítani. Az év végén az olvasók rendelkezésére álló dokumentumok száma meghaladta a 24 ezret.

Népszerűek az időszaki kiadványok (napilapok, magazinok, irodalmi, művészeti és közéleti folyóiratok) az olvasók körében, 69 periodika több mintegy csaknem 1400 tárgyévi lapszámát foghatták kézbe az olvasók könyvtárunkban. 15 időszaki kiadványra fizettünk elő a települési kulturális normatíva 10%-át kitevő könyvtári dokumentum beszerzési keret terhére 306.065,- Ft értékben. Emellett 54 folyóirathoz ingyenesen jutottunk hozzá, többségében az NKA által támogatott folyóiratok városi könyvtárakhoz ingyenesen történő eljuttatását lehetővé tevő pályázat keretében.

Mintegy kétezer kötet lett ellátva új cutter és szakjelzettel a korábbi olvashatatlan, sérült helyett.

A könyvtár szolgáltatásai, azok igénybevétele

A könyvtár a tárgyévben heti 27 órában tartott nyitva, keddtől péntekig 12 és 18, szombaton 9 és 12 óra között. Ez idő alatt a könyvtár egyben a Digitális Jólét Program pontjaként is működik.

A tárgyévben a szolgáltatási mutatók a járványhelyzet előtti időszakét meghaladják. A könyvtár aktív beiratkozott olvasóinak száma 647 fő, a könyvtárhasználatok száma 9767 volt. Az év folyamán 10.360 dokumentumot kölcsönöztek ki. Olvasóink örömmel éltek a könyvtárközi kölcsönzés lehetőségével, 69 dokumentumot kértünk ki e célból más könyvtáraktól. Az időszaki kiadványok (napilapok, magazinok, folyóiratok) helyben olvasása mellett egyre népszerűbb azok kikölcsönzése és otthoni olvasása, ezt az utóbbi tendenciát a korábbi járványhelyzet is erősítette.

Az olvasók korbeli megoszlását vizsgálva a legjelentősebb réteget a gyerekek, gyermekes családok, nyugdíjasok képezik. Könyvtárunk esetében az aktív korúak az országos arány felett képviseltetik magukat a könyvtár látogatói között. Biztató tendencia, hogy a könyvtárnak az iskolához és óvodákhoz való közelebb költözésével egyre több gyerekes szülő illetve egész család választja akár több órás programnak a könyvtár felkeresését. Ugyan a könyvtár alkalmazottjai részéről jelentős pedagógiai kihívás, de jó irányba mutató változás, hogy szintén az iskola közelsége miatt mindennapossá vált, hogy az iskola után a diákok a könyvtárban tanulnak, könyveket lapozgatva beszélgetnek, ott várják meg értük jövő szüleiket.

A könyvtár ad otthont a Központi Informatikai Fejlesztési Ügynökség által koordinált, a lakosság digitális képességeit erősítő, esélyegyenlőséget célzó Digitális Jólét Program Pontjának. A programban biztosított IKT eszközök köztük két notebook, valamint a könyvtár két korábban, hasonló célú pályázata keretében beszerzett saját személyi számítógépe áll a szolgáltatást igénybe vevők rendelkezésére. A tárgyévben mintegy 1120 alkalommal éltek a könyvtár nyújtotta lehetőséggel, elsősorban diákok és saját internettel nem rendelkező felnőttek. Ez utóbbiak gyakran igényelnek technikai segítséget is a használathoz. Míg a diákok elsősorban tanuláshoz, játékhöz, a nyugdíjasok kapcsolattartáshoz, böngészéshez, az aktív korúak hivatali ügyintézés, álláskeresés céljából használják az ingyenes internet lehetőséget.

A könyvtár 2019-ben történt költözése óta annak lakossági reprográfiai (fénymásolás, nyomtatás) szolgáltatásait több ok miatt az Óvodamúzeumban, a múzeum munkatársai végzik. A számottevő bevétellel nyereséges szolgáltatásra rendkívül nagy az igény, mintegy 800 alkalommal vették igénybe az év folyamán.

2024-ben 46 rendezvény, program került lebonyolításra 842 fő részvételével, melyeket részben a könyvtár munkatársai szerveztek vagy a könyvtár adott otthont ezeknek. Iskolai osztályoknak 10 alkalommal, összesen 160 résztvevővel tartottunk könyvtárhasználati foglalkozást. Az EFOP-4.1.8-16-2017-00093 számú „Éld át, tanuld másképp, fejlődj könnyedén a megújult könyvtárban” elnevezésű pályázat keretében megvalósult könyvtári oktatóterem szolgáltatásait az év folyamán 14 alkalommal 258 fő (javarészt általános iskolai tanulócsoportok) vette igénybe a könyvtáros által vezetett foglalkozásokon, így a pályázati vállalkozásokat is sikeresen teljesítettük.

Igen sikeres volt a családok körében a MartonKult Közművelődési csoportja által szervezett és lebonyolított, uzsonnával egybekötött könyvtári Mesedélután programsorozatnak, mely alkalmi során a város ismert személyiségei meséltek. A sorozat 10 rendezvényén csaknem 300-an vettek részt. Tíz alkalommal biztosítottunk helyszínt a Martonvásári Vers Klub összejöveteleinek, egy esetben pedig a Martonvásári Olvasókörmek.

Sikeresen működik a könyvtár katalógusának interneten történő távoli elérése, az OPAC rendszer. A település honlapjának könyvtári részén elérhető felületen az olvasók otthonról tájékozódhatnak, hogy az általuk keresett kiadvány megtalálható-e a könyvtár állományában.

A Könyvtár kommunikációjában fontos szerepet tölt be a MartonKult és a Martonvásári Könyvtár Facebook oldala.

Fejlesztések, technikai feltételek

A könyvtár új helyre való költözése több pozitív változást is hozott a szakmai-technikai feltételekben. A felnőtt részlegtől a megfelelő módon el lett különítve a gyermekkönyvtári részleg. A könyvtári állomány kurrens részének egészét az olvasók a helyhiány most sem tudják közvetlenül elérni, azonban az előző helyszínnel ellentétben ez az állományrész már a könyvtárhoz közvetlenül csatlakozó helyiségekben van elhelyezve, így ez a korábbi helyzethez viszonyítva könnyíti a könyvtáros munkáját. A periodikák elhelyezése áttekinthetőbbé vált. A polchiány megszüntetése az elkövetkező évek fejlesztési feladata lesz.

Az EFOP-4.1.8-16-2017-00093 számú „Éld át, tanuld másképp, fejlődj könnyedén a megújult könyvtárban” elnevezésű pályázat keretében elkészült könyvtári oktatóterem a pályázati vállalásoknak és elvárásoknak megfelelően működött. 2024. június 22-én sikeresen lezárult a pályázat fenntartási időszakának 3. éve. Az öt éves fenntartási időszak folyamán a vállalt paraméterek elérése és dokumentálása a könyvtár munkatársainak feladata.

Martonvásár, 2025. február 26.

Miklós Gergely
közgyűteményi csoportvezető